

Justitiedepartementet
Ju2025/00206

Straffbarhetsåldern (SOU 2025:11)

Inledningsvis konstaterar tingsrätten att förslagen i betänkandet framför allt baseras på rättspolitiska överväganden, vilket inte ankommer på tingsrätten att ha några synpunkter på. Utifrån de intressen som tingsrätten har att beakta, har tingsrätten de synpunkter på utredningens förslag som framgår nedan. Tingsrätten har inte några synpunkter på de förslag som lämnats i övrigt.

En generell sänkning av straffbarhetsåldern

Tingsrätten delar utredningens bedömning att en generell sänkning av straffbarhetsåldern inte är en träffsäker åtgärd. Tingsrätten instämmer därför i utredningens slutsats att de eventuella fördelarna med en sänkt straffbarhetsålder inte överväger de nackdelar som en sådan skulle medföra.

En särskild reglering om sänkt straffbarhetsålder för vissa brott

När det gäller förslaget med en sänkt straffbarhetsålder för vissa brott befarar tingsrätten att förslagen kommer att medföra såväl risk för stora tillämpningssvårigheter som väsentligt mindre förutsebarhet.

Vid en reglering med differentierad straffbarhetsålder som utgår från straffskalans minimum för ett brott kommer frågan om en gärning är straffbar eller inte kontinuerligt att bli en fråga för enskilda beslutsfattare inom rättskedjan. Detta kommer att resultera i att straffbarhet blir en bedömningsfråga med svåra överväganden för beslutsfattarna och leda till väsentligt mindre förutsebarhet för den enskilde. En sådan ordning riskerar att leda till negativa konsekvenser inte minst för tilltalad och målsägande.

Tingsrätten vill särskilt framhålla att risken för tillämpningssvårigheter även har tagits upp i flera av experternas särskilda yttranden och konstaterar att dessa synpunkter inte analyserats och utretts vidare inom ramen för utredningen. Tingsrätten förespråkar därför att synpunkterna analyseras närmare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Tingsrätten konstaterar även att det för närvarande pågår ett stort reformarbete på straffrättens område och att det därför är mycket svårt att fullt ut kunna överblicka konsekvenserna av utredningens förslag.

Mot bakgrund av vad som redovisats ovan avstyrker tingsrätten utredningens förslag om sänkt straffbarhetsålder för vissa brott.

Konsekvenserna för Sveriges domstolar

Förslaget om sänkt straffbarhetsålder för vissa brott, förslaget om förändring av presumptionsregeln för bevistalan samt förslaget om sänkt krav på undanröjande av ungdomspåföljder kommer att leda till fler förtursmål i domstolarna. Enligt tingsrätten har den ökade arbetsbelastningen som dessa förslag medför för domstolarna underskattats av utredningen. Såvitt tingsrätten kan bedöma kommer målen med anledning av utredningens förslag att kräva ökade resurser för domstolarna och inte rymmas inom befintliga ramar.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Szilárd Rado och rådmannen Claudia Vadaszi. Tingsfiskalen Sofia Björklund har föredragit ärendet.

Szilárd Rado

Sofia Björklund